

Under Norges Tag

Intet sted i Norden findes der så meget nostalgi omkring sporten med stående jagthund som på Dovre Fjeld i daglig tale kaldet Kongsvold. Det henfører til Kongsvold Fjeldstue, der ligger nogle kilometer længere oppe ad vejen mod Trondheim og som ind til for få år siden var rammen om de væsentligste konkurrencer i norsk fuglehundesport, og i øvrigt havde været det lige så længe hundefolket kan huske. Det er den norske fuglehundesports vugge. Jeg har fået lov til at gæste dette pragtfulde område et par gange for at dømme entusiastiske nordmænd og deres skønne hunde.

I dag holder man til på Hjerkin Fjeldstue; men terrænerne er de samme, som altid. Det kalder på minder hos mange af deltagerne og står for de fleste som "stedet" hvor man mødes og konkurrerer med sine hunde.

"Vær så god at slippe." En engelsk setter og en gordon setter strøg afsted. I dette tilfælde smuttede gordon setteren et øjeblik før sin engelske fætter, noget man ellers meget sjældent ser på disse breddegrader. Her skal hundene slippes samtidig, og hundeførerne er meget opmærksomme på, at dette overholdes punktligt.

Hvis man ikke har været på højfjeldet før, kan man ikke forestille sig, hvordan det ser ud og slet ikke Dovre. Her er så meget af alt ting. Uendelige fjeldmarker beklædt med fjeldegrenenes særegne plantevækst. Nogle steder kan der være tale om små birkelunde; men ellers når bevoksningen højest til knæene, der

kan være hårdt nok for hunde og mennesker.

Nogle steder vandrer vi over store flader af blødt rensdyrlav, der får det til at føles, som om man træder i en dyne. Andre steder må vi klatre på stenede skråninger.

Man kører heller ikke sådan bare lige ud i terrænet. Nogle steder må man regne med 30 - 50 minut-ters kraftig opstigning gennem skoven, før man er fremme på fjeldvidderne, hvor hundene kan slip-pes. Andre steder går det lettere; men uanset, hvor vanskeligt det er, har man dagen igennem kun sine ben som transportmiddel, og alt grej, som ud over dagens forplejning kan være regntøj, ekstra sokker, termotøj o.l., må man have

med i rygsækken. På fjeldet kan vejret skifte hurtigt, så det er med at være forberedt på det værste.

Ryperne er vilde fugle i ordets egentlige betydning. Derfor er antallet af ryper udelukkende et produkt af de faktorer, naturen regner med. Man kan ikke, som det er tilfældet med lavlandets høns-fugle, suppleres med udsætning. Derfor er der på nogle terræner godt med fugle nogle år, andre år mindre godt eller helt skidt. Det er således ikke ualmindeligt, at man som norsk prøvedeltager må køre mange hundrede kilometer for at komme på prøve, og så slet ikke få chance til fugl. Men der er ingen, der brokker sig. Det er engang vilkårene, og det tager nordmændene med ophøjet ro.

Hvad man somme tider mangler i fugle har man til gengæld i naturoplevelse. Dovre Fjeld er sat op i sådanne dimensioner, at man simpelthen overvældes. Når man står på skråningerne oven for "Dødens dal" og ser direkte mod Snöhetta, så har man fornemmelsen af at kunne se helt til Verdens ende og ind i de evige jagtmarker. Et sådant sted bliver menneskene små, sindet bliver ydmygt, og øjnene bliver fugtige.

Der var stand. Hunden, en ellers meget god engelsk setter, havde problemer med lokaliseringen; men pludselig flaksede rysterne op til alle sider og kastede sig næsten øjeblikkeligt igen. Underlig opførsel. Det havde jeg aldrig tidligere set; men forklaring fulgte prompte, for næppe havde den sidste rype kastet sig i krattet, før vandrefalken kom jagende over fjeldkanten. Det var som et isen-de sus fra fjerne tinder, da den accelererede og strøg forbi i rasende fart.

Min norske dommerkollega fortalte, at her havde man vandrefalke der havde specialiseret sig i jagt-prøver. "De indfinder sig, når de ser hundeholdene komme op ad fjeldsiden om morgenen, og så følger de holdet i passende afstand dagen igennem. Det kan koste en del ryper på en dag." For en lavlænding er det et betagende syn.

Store terræner giver naturligvis stortgående hunde også meget større, end vi er vant til i Danmark. Men det er ikke bevidstløs løberi. Man ønsker bestemt ikke hunde, der blot jagter over fjeldkammen og videre til den næste. Der skal holdes kontakt, og hundene skal hele tiden arbejde sådan, at man kan gå på jagt med dem.

Af naturlige årsager, kan man ikke hente vind til hundene på fjeldet. Man går bare, og så er det hundens opgave at finde vinden og lægge sig på den. Den må selv afgøre, hvor langt der skal være mellem slagene, og hvor langt den skal under vind for ikke at komme til at rende lige ind midt i rypeflokken.

Det siger næsten sig selv, at det kræver en kolossal god fysik og optimal form hos hunden for at klare konkurrencen under disse forhold. Men hundene er også i god form. Mange af hunde-

førerne kommer lige fra en uge eller to i fjeldet med jagt hver eneste dag. Andre skal af sted lige efter prøven, og det er slet ikke ualmindeligt, at hundene jagter mange timer hver dag i 3-4 uger. Eneste hviledage er transportdage til og fra jagtterrænet og de forskellige prøveterræner.

Nu var det en pointer og en engelsk setter, der tog fjeldet i besiddelse. De passede godt til hinanden. De strøg ned over fjeldsiden og kom tilbage i et perfekt slag ret på vinden. Efter de første slag, slog de sig lidt fri af hinanden, konkurrencemomentet blev glemt til fordel for at finde fugl.

Hver chance udnyttedes. Hvert lille krat sås efter, og hvert færtsignal til næsen registreredes. Begge hunde arbejder hårdt og meget fornuftigt. Fugl - det var det der talte.

Pointeren trak an op over fjeldsiden. Den slog et slag til højre og stod fast. Vi bevægede os op over. Føreren fik lov til at rejse, og han gik roligt op mod hunden. - Avance! En ikke alt for kvik rejning bragte et rypekuld på vingerne. De røg til alle sider, og steggen skrattede. Føreren affyrede pistolen, og pointeren var helt rolig.

Efter situationen, skulle hunden udrede, undersøge, om der lå yderligere fugle i det nærmeste område, idet en rypeflok ikke behøver at lette samlet som tilfældet normalt er med en flok agerhøns.

Kort efter havde setteren stand. Det så smukt ud. Den var lidt uvillig til at gå frem, men rykkede så et par gange og stod igen. Føreren kommanderer den frem, og nu var der ingen problemer; men hvor var fuglene. Hunden stoppede op, slog nogle meter under vinden, et slag til venstre og løb lige ind i to ryper. Den satte sig prompte, og føreren skød. Men det tæller ikke på fjeldet. Var der blot kommet en enkelt fugl til højre eller venstre, medens den var i gang med at rejse, havde det været brugbart. Nu blev det til en regulær stødning. Kort efter sluttede vi slippet.

Vi var blevet sultne. Vi fandt læ i en lille gryde på fjeldsiden. Vi fiskede madpakkerne og termoflaskerne frem. Det smagte og lige pludselig kunne vi mærke at vi trængte voldsomt til det. Hundene rullede sig sammen. De brugte lunchpausen til en lille lur. Normalt tænder man også her bål ved middagstid og koger rigtig fjeldkaffe, som skal drikkes af en trækop, der helst skal være håndskåret. Men dette år var der meget tørt i fjeldet, så de bække, der skulle levere vand til vores kaffe var tørret ud. Maden var for længst fortæret og sunket til bunds. Det var flere timer siden. Vi var ved at nå til den gamle Kongevej. Her ville vi afgøre, hvem der skulle vinde dagens vinderklasse. Vi havde haft 20 hunde med. Nogle var faldet på grund af dressur, andre på effektivitet. En stødning er så godt som farvel, og en hund, som er slået af en makker på fugl, er ude hvis den ikke i sit næste slip bringer fugl for bøssen.

Kongsvold Fjeldstue

Vi havde fem præmieringer, hunde der alle har vist fuglearbejde og tilfredsstillende apportionering. Vi havde også i en match mellem tre gode, fejlfri hunde der ikke har haft chancer til fugl, afgjort at en gordon setter skulle have den ledige 6. plads til næste dags VK-finale. Vi havde engelske settere på 3., 4. og 5. pladsen; men finalen skal gik mellem en korthår og en irsk setter.

Man skelner ikke mellem kontinentale og engelske hunde. Alle konkurrerer sammen og på lige vil-kår.

Vi ville afgøre det her langs med den gamle kongevej hvor så mange af Norges kendteste hunde-sportsfolk gennem årene havde gået. De har alle været opstemte og forventningsfulde når de fuglte sporet op om morgenen. De havde alle været trætte når de vendte hjem om aftenen. Nogle gik måske lidt lettere fordi de havde sejrens sødme i rygsækken. Andre gik måske lidt tungere fordi alt som kunne gå galt var gået den dag. Stedet åndede af historie og nostalgi. Hvad mon Dovre-gubben tænkte? Tænkte han at det var for galt at sådan en lavlænding skulle stå på Norges tag og lede en match mellem to fremragende højfjeldshunde? Eller smilede han venligt og så til at alt gik som det burde og skulle. Jeg håbede det sidste.

Begge hunde gik meget stort og meget godt. De udnyttede vind og fjeld på bedste vis. De holdt glimrende kontakt og jagtede hårdt og kontant. De stod vældig lige. Det kunne blive meget svært at afgøre, da den irske setter pludselig tog over, klarede paragrafferne og afgjorde det hele til sin fordel.

Det var næsten mørkt før vi nåede til fjeldstuen så det var med at komme under bruseren i en fart hvis man også skulle nå at have en lille lur inden aftensmaden.

Der var stemning under bjælkeloftet. Ilden knitrede i pejsen, maden var god og nu snakkede vi hunde og ryper over kaffen og en whisky, Famos Grouse eller "Hønsevand" som man kalder den på disse kanter.

Her var alle slags folk. Jenten fra Sørlandet som i dag havde sin VK-debut og kvitterede ved at kvalificere sig til morgendagens finale et resultat som hun i øvrigt blev så jublende lykkelig for at hun uden blusel gav følelserne frit løb mit på Kongeveien.

Her var Thorstein og hans søde kone Grete. Thorstein som trods sin høje alder stadig syntes bom stærk. I lænestolen sad rypeprofessor Johan, der ved næsten alt om ryper og som kan skrive poetiske bøger om dem og sine fuglehunde. Ved siden af mig sad Elin og fortalte om en fantastisk hjortejagt hun lige var kommet fra. Hun havde kørt hele natten direkte fra jagten for at nå frem her til i dag. Hun var virkelig dygtig med irsk setter og gordon setter.

Her var Bjørn og her var Jens. Der var Gro og der var Gunhild og Evelyn. Alle mulige slags mennesker. Men de havde to ting

til fælles en uendelig stor kærlighed til fjeldet og til stående fuglehunde.

Det var sidste dag. Det blæste voldsomt, og det var næsten ikke til at holde hatten på hovedet. Den første sne var kommet. Om natten lå der en overgang 5 cm sne overalt, da jeg kiggede ud af vinduet, men nu var det kun på fjeldtoppene, der lå noget. Det var vanskelige forhold. Ryperne forsøgte at finde de steder, hvor der var en smule læ, og hundene havde tydeligt besvær med at finde ud af det, og det blev desværre til mange stødninger. En pointer trak pludselig an og stor skarpt lige oven for Kongsvold Fjeldstue. Var det stedet og nostalgien, der nu skulle hjælpe os til en situation. Der nede lå det og gemte på næsten hele den norske hundesports sjæl.

Men så skete det, som ikke må ske. Hunden nægtede at gå frem, og vi måtte bede føreren koble. Det blev ikke til præmieringer den dag, men til masser af frisk luft og godt samvær.

Da vi gik ned gennem birkeskoven, så jeg op over fjeldet for at få en sidste naturoplevelse i dette storslåede terræn. En ung kongeørn kom sejlene gennem dalen. Majestætisk svævede den over birketræerne og forsvandt mod fjeldmasiverne i vest. Hvad kunne man forlange mere. En kongeørn over Kongsvold, og med dette billede i min rygsæk begav jeg mig det sidste stykke ned til parkeringspladsen.

